

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

СЕКЦІЯ 21. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ОСОБИСТОСТІ ТА СОЦІУМУ В КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ

<i>Цільмак Олена Миколаївна, Бакурідзе Ніна Григорівна</i> ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ УМІННЯ, ЯКІ ДЕТЕРМІНУЮТЬ ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ПСИХОЛОГА-КОНСУЛЬТАНТА	819
<i>Гурін Руслан Сергійович</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ТА ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ» МАГІСТРАНТАМ-ПСИХОЛОГАМ	821
<i>Джежик Ольга Володимирівна, Цільмак Олена Миколаївна</i> ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	823
<i>Корнута Людмила Михайлівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМАНД НА ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ	826
<i>Рєпнова Тетяна Петрівна, Кнутова Маргарита Володимирівна</i> ЕМПАТІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ТА ЇЇ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ	827
<i>Самара Ольга Євгенівна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ГІГІЄНА: ВПЛИВ ЗМІ І ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ НА ПСИХІКУ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	829
<i>Тат'янчикова Андрій Олександрович, Лісовенко Анна Федорівна</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ЕПОХУ КІБЕРСОЦІАЛІЗАЦІЇ	831
<i>Ташматов Вячеслав Абдуллайович, Папінян Вікторія Валентинівна</i> ПРОЯВ ГОРЮВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ЯК ЕМОЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ВТРАТИ	833
<i>Трет'якова Тетяна Миколаївна</i> ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ХОЛІСТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	835

СЕКЦІЯ 22. ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ, ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ

<i>Кібік Ольга Миколаївна</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ АГЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	837
<i>Слободянюк Ольга Василівна</i> ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА МАЛИЙ ТА СЕРЕДНІЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: ВІЙНА ТА ВІДБУДОВА	838
<i>Корнілова Олеся Володимирівна</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД	841
<i>Котлубай Вячеслав Олексійович</i> УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	842
<i>Примаченко Іван Федорович</i> ЗМІНА ПРІОРИТЕТІВ ТА ІНСТРУМЕНТІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	845
<i>Редіна Євгенія Валентинівна</i> НАСЛІДКИ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНИ	847
<i>Ободовський Юрій Васильович</i> ЩОДО ПОНЯТЬ УМОВНОСТІ ТА БЕЗУМОВНОСТІ В ЕКОНОМІЧНОМУ ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА	849
<i>Калмикова Наталя Юріївна</i> <i>Кузнецова Людмила Валентинівна</i> НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ	851

СЕКЦІЯ 23. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА В ЕПОХУ СТІМКОГО РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

<i>Логінова Наталія Іванівна, Толокнов Анатолій Арнольдович</i> ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ДАНИХ У PYTHON	854
<i>Гура Володимир Ігорович</i> ВИКОРИСТАННЯ БЕЗДРОТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У «РОЗШИРЕНІЙ РЕАЛЬНОСТІ»	856
<i>Задерейко Олександр Владиславович</i> <i>Грезіна Олена Миколаївна</i> ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ СКЛАДНИХ СИСТЕМ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ	859

Татьянчиков Андрій Олександрович
Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук, доцент

Лісовенко Анна Федорівна
Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук, доцент

ТРАНСФОРМАЦІЯ САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ЕПОХУ КІБЕРСОЦІАЛІЗАЦІЇ

В умовах сьогодення людське життя все більше переплітається з цифровим середовищем. З виникненням соціальних мереж, віртуальних спільнот та цифрових платформ, які об'єднують людей різного віку, професій, культур, відбувається неминуча трансформація у способах сприйняття людиною себе та взаємодії з іншими. У сучасному світі соціалізація людини проходить в умовах глобальної цифровізації. Така трансформація процесу соціалізації визначається сучасною наукою як кіберсоціалізація особистості. Сьогодні все частіше стає предметом наукового обговорення вплив кіберсоціалізації на самосвідомість особистості.

Кіберсоціалізація, як процес, що об'єднує в собі використання Інтернету та соціальних мереж для соціальної інтеграції та взаємодії, відкриває перед людством нові можливості спілкування та самовираження. З одного боку, вона зближує віддалені культури та створює нові форми спільнот для обміну ідеями та досвідом, з іншого боку – накладає свої відбитки на сприйняття людиною себе та способи спілкування з іншими в реальному житті.

Однією з основних змін, яку кіберсоціалізація вносить у самосвідомість особистості, є зростання важливості віртуального образу. У світі соціальних мереж кожен індивід стає свого роду персональним брендом, обережно підбираючи контент, який відображає його життя та ідеали. Це призводить до того, що люди починають більш уважно контролювати те, як вони представлені в онлайн-середовищі, що може впливати на їхню самооцінку та відчуття власної цінності.

Хоча соціальні мережі надають можливість легкого доступу до спільнот та інформації, вони також можуть створювати відчуття віртуального відокремлення від реального світу. Це часто призводить до втрати зв'язку з реальними емоціями та відносинами, що може негативно впливати як на самосвідомість, так і на психічне здоров'я в комплексі.

Отже, у процесі кіберсоціалізації самосвідомість зазнає значних змін, які відображаються у способі, яким індивід сприймає себе та взаємодіє з оточуючими. Нижче перераховані основні аспекти таких змін.

1. Віртуальний образ та імідж. Кіберсоціалізація відкриває перед людьми можливість будувати свій віртуальний образ або імідж. Соціальні мережі дозволяють людям формувати ідеалізовані уявлення про себе на основі вибору відповідного контенту. Це також може впливати на їхню самооцінку та сприйняття власної особистості.

2. Спілкування та взаємодія. Завдяки кіберсоціалізації спосіб спілкування із знайомими та незнайомими людьми різко змінюється. Люди можуть легко знаходити спільноти за інтересами та думками, що може впливати на їхню самоідентифікацію та розуміння власної ролі в цих спільнотах.

3. Віртуальне відокремлення та ізоляція. На фоні поширення використання інтернету та соціальних мереж може зростати відчуття віртуального відокремлення від реального світу. Це може призводити до втрати зв'язку з реальними емоціями та відносинами, що, в свою чергу, впливатиме на сприйняття себе як частини реального соціуму.

4. Самовираження та самореалізація. Кіберсоціалізація також надає людині можливість виражати свої ідеї, переконання та творчий потенціал у віртуальному просторі. Це може сприяти самореалізації та пошуку власного місця як в цифровому, так і в реальному соціумі.

5. Порівняння та конкуренція. У процесі кіберсоціалізації з'являється ризик постійного порівняння себе з іншими. На фоні спостереження за життям інших через публікації у соціальних мережах, часто виникають почуття невдоволення собою, власними досягненнями та власним життям взагалі.

Для адекватного формування самосвідомості в процесі взаємодії з кіберсередовищем доцільно дотримуватись поданих нижче рекомендацій.

1. Самоаналіз. Регулярно відводити час на самостійний аналіз своєї активності в соціальних мережах. Прислуховуватись до власних почуттів після взаємодії з соціальними мережами.

2. Цифрове відпочинок. Встановити чіткі межі для використання соціальних мереж та Інтернету. Регулярні перерви від цифрового світу допомагають відновити реальний зв'язок з оточуючим світом та власною самосвідомістю.

3. Підтримка реальних відносин. Зосереджувати увагу на розвитку та підтримці реальних відносин з друзями, сім'єю та колегами. Реальні спілкування допоможуть підтримувати здорову самосвідомість та розуміння власної особистості.

4. Критичне мислення. Розвивати навички критичного мислення щодо інформації в Інтернеті. Перевіряйте джерела інформації та критично оцінювати її достовірність.

5. Розвиток реальних навичок. Витрачати час та енергію на розвиток реальних навичок та інтересів, що вас задовольняють. Це може допомогти реалізувати себе в реальному світі та зберегти здорову рівновагу між віртуальним та реальним життям.

Отже, кіберсоціалізація має значний вплив на самосвідомість особистості. Вона створює нові можливості для спілкування та самовираження, але одночасно може призвести до віртуального відчуження та втрати зв'язку з реальністю. Розуміння цих процесів є важливим для того, щоб зберегти баланс між віртуальним та реальним світом та розвивати здорову самосвідомість в цифрову еру.

Список використаних джерел

1. Дмитренко К. О., Пальм Г. А. Психологічний супровід процесу кіберсоціалізації. *Scientific Journal VIRTUS*. 2020. № 43. С. 49–54.
2. Мальцева О. І. Кіберсоціалізація як особливий вид соціалізації особистості. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2020. № 2 (333), ч. II. С. 190–199.
3. Чаплинська І., Кабанова П. Ризики кіберсоціалізації: сьогодення і недалеке майбутнє. *Scientific Studios on Social and Political Psychology*. 2021. № 47 (50). С. 160–179.
4. Delaney T., Madigan T. Friendship and Happiness: And the Connection Between the Two. Jefferson, North Carolina, USA : McFarland & Company, Inc., Publishers, 2017. 296 p.

Ключові слова: соціалізація особистості, кіберсоціалізація, самосвідомість, самооцінка, соціальні мережі, віртуальний простір, мережеве суспільство.

Keywords: personality socialization, cybersocialization, self-awareness, self-esteem, social networks, virtual simple, network society.